Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja obywatelska

Klasa druga technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk

Ocenianie ma na celu:

1. *Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
2. *Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
3. *Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
4. *Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
5. *Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1.Poszukiwanie, weryfikowanie i krytyczne analizowanie informacji na tematy społeczne i polityczne.
2.Określanie własnego zdania na podstawie danych, wartości i potrzeb, a także jego wyrażanie oraz poparcie go argumentami.
3.Prowadzenie z szacunkiem dla innych dialogu w kwestiach spornych.
4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązania wybranych problemów społecznych polegających na: identyfikowaniu i analizowaniu problemów społecznych w wybranym obszarze; formułowaniu propozycji rozwiązań problemów społecznych i realizacji działań (samodzielnie lub zespołowo) nakierowanych na ich rozwiązanie lub wpływaniu na władze publiczne, aby osiągnąć ten cel.
5. Wpływanie na władze publiczne polegające na: świadomym udziale w głosowaniu lub wyborze przedstawicieli; umiejętności wpływania na władze publiczne przez dialog z ich organami; umiejętności wpływania na władze publiczne przez formy protestu dopuszczone w porządku demokratycznym.
6. Załatwianie podstawowych spraw urzędowych i ochrona własnych praw w relacji z państwem

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

I. JA I SPOŁECZEŃSTWO

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje pojęcie patriotyzmu;
- wymienia podstawowe symbole Rzeczypospolitej Polskiej;
- rozpoznaje barwy narodowe i hymn państwowy;
- wymienia podstawowe obowiązki obywatela wobec państwa;
- wskazuje przykłady prostych zachowań patriotycznych;
- rozpoznaje różnicę między patriotyzmem a postawą obojętności wobec spraw wspólnoty.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie patriotyzmu;
- charakteryzuje podstawowe symbole narodowe;
- rozróżnia patriotyzm lokalny, państwowy i europejski;
- wskazuje przykłady współczesnego patriotyzmu;
- wyjaśnia związek między patriotyzmem a odpowiedzialnością obywatelską;
- wskazuje znaczenie znajomości historii i kultury własnego kraju;
- wyjaśnia, dlaczego patriotyzm nie powinien oznaczać wrogości wobec innych narodów.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- charakteryzuje różne sposoby rozumienia patriotyzmu;
- analizuje współczesne przykłady postaw patriotycznych;
- wyjaśnia związek między patriotyzmem a aktywnością obywatelską;
- porównuje patriotyzm z nacjonalizmem i kosmopolityzmem;
- ocenia znaczenie lokalnej wspólnoty dla kształtowania postaw obywatelskich;
- potrafi wskazać sytuacje, w których patriotyzm może być wyrażany poprzez codzienne działania;
- odnosi pojęcie patriotyzmu do odpowiedzialności za wspólne dobro.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje różne współczesne sposoby wyrażania patriotyzmu;
- ocenia, czy określone zachowania można uznać za patriotyczne;
- wyjaśnia zależność między patriotyzmem, demokracją, prawami człowieka i społeczeństwem obywatelskim;
- analizuje niebezpieczeństwa związane z wypaczonym rozumieniem patriotyzmu;
- argumentuje własne stanowisko dotyczące znaczenia patriotyzmu we współczesnym społeczeństwie;
- potrafi odwołać się do konkretnych przykładów życia społecznego.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie i wieloaspektowo analizuje współczesne znaczenie patriotyzmu;
- porównuje różne koncepcje patriotyzmu;

- ocenia relację między patriotyzmem a uniwersalnymi wartościami demokratycznymi;
- analizuje przykłady patriotyzmu obywatelskiego, lokalnego i europejskiego;
- samodzielnie formułuje argumenty dotyczące roli patriotyzmu we współczesnej Polsce;
- potrafi zaproponować działania, poprzez które młody człowiek może aktywnie działać na rzecz dobra wspólnego.

---

2. Grupy społeczne i wspólnoty

Ocena dopuszczająca – 2
Uczeń:
- definiuje grupę społeczną;
- definiuje wspólnotę;
- wymienia przykłady grup, do których może należeć człowiek;
- wskazuje podstawowe cechy grupy społecznej;
- rozpoznaje grupy formalne i nieformalne;
- wskazuje znaczenie relacji międzyludzkich.

Ocena dostateczna – 3
Uczeń:
- charakteryzuje podstawowe rodzaje grup społecznych;
- rozróżnia grupy formalne i nieformalne;
- wyjaśnia znaczenie norm obowiązujących w grupie;
- wyjaśnia pojęcie wspólnoty;
- wskazuje przykłady wspólnot lokalnych, szkolnych i narodowych;
- wyjaśnia znaczenie przynależności do grupy dla jednostki.

Ocena dobra – 4
Uczeń:
- porównuje różne rodzaje grup społecznych;
- analizuje wpływ grupy na zachowanie jednostki;
- wyjaśnia znaczenie norm, wartości i ról społecznych;
- analizuje korzyści i zagrożenia wynikające z przynależności do grupy;
- wyjaśnia mechanizmy integracji grupowej;
- wskazuje czynniki sprzyjające budowaniu wspólnoty.

Ocena bardzo dobra – 5
Uczeń:
- analizuje mechanizmy funkcjonowania grup społecznych;
- ocenia wpływ grupy na kształtowanie postaw jednostki;
- analizuje pozytywne i negatywne konsekwencje presji grupowej;
- wyjaśnia znaczenie różnorodności w grupie;
- proponuje sposoby budowania integracji i wzajemnego szacunku;
- potrafi wykorzystać przykłady z życia szkoły i społeczności lokalnej.

Ocena celująca – 6
Uczeń:
- dokonuje wieloaspektowej analizy funkcjonowania wybranej grupy społecznej;
- samodzielnie interpretuje mechanizmy wpływu społecznego;
- analizuje znaczenie wspólnot dla funkcjonowania demokracji;
- dostrzega związki między przynależnością grupową, tożsamością i odpowiedzialnością obywatelską;
- proponuje konkretne działania wzmacniające integrację wybranej wspólnoty.

---

3. Relacje grupowe

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia podstawowe rodzaje relacji między ludźmi;
- zna zasady komunikowania się w grupie;
- rozpoznaje zachowania sprzyjające współpracy;
- wskazuje przykłady zachowań niewłaściwych w relacjach społecznych;
- zna znaczenie szacunku i tolerancji.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie prawidłowej komunikacji;
- rozpoznaje bariery komunikacyjne;
- charakteryzuje podstawowe zasady współpracy;
- wyjaśnia znaczenie empatii;
- wskazuje sposoby rozwiązywania prostych problemów w relacjach grupowych;
- rozpoznaje zachowania dyskryminacyjne i wykluczające.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje sytuacje konfliktowe w grupie;
- rozpoznaje przyczyny nieporozumień;
- proponuje sposoby poprawy komunikacji;
- wyjaśnia znaczenie aktywnego słuchania;
- analizuje wpływ stereotypów i uprzedzeń na relacje społeczne;
- potrafi ocenić zachowania uczestników sytuacji społecznej.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje złożone sytuacje społeczne;
- rozpoznaje mechanizmy wykluczenia i dyskryminacji;
- proponuje sposoby przeciwdziałania konfliktom;
- ocenia skuteczność różnych sposobów komunikacji;
- potrafi argumentować potrzebę respektowania różnorodności;
- wykazuje umiejętność konstruktywnego reagowania na odmienne stanowiska.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje pogłębionej analizy relacji społecznych;
- interpretuje zachowania uczestników sytuacji społecznej z uwzględnieniem różnych perspektyw;
- proponuje własne strategie rozwiązywania problemów komunikacyjnych;
- potrafi zaprojektować działanie integrujące grupę;
- wykorzystuje wiedzę z zakresu psychologii społecznej i komunikacji do analizy rzeczywistych problemów.

---

4. Współpraca i konflikty w grupie

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje konflikt;
- wymienia podstawowe przyczyny konfliktów;
- zna podstawowe zasady pracy zespołowej;
- wskazuje przykłady zachowań sprzyjających współpracy;

- rozpoznaje sytuację konfliktową.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny konfliktów;
- rozróżnia konstruktywne i destrukcyjne sposoby rozwiązywania konfliktów;
- zna podstawowe zasady negocjacji;
- wskazuje znaczenie kompromisu;
- wyjaśnia znaczenie podziału obowiązków w grupie.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje przebieg konfliktu;
- wskazuje interesy stron konfliktu;
- proponuje możliwe rozwiązania;
- porównuje różne strategie rozwiązywania konfliktów;
- wyjaśnia znaczenie mediacji i negocjacji;
- ocenia sposób zachowania uczestników konfliktu.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje złożoną sytuację konfliktową;
- uwzględnia argumenty różnych stron;
- proponuje rozwiązania możliwe do zaakceptowania przez uczestników konfliktu;
- ocenia skuteczność negocjacji i mediacji;
- potrafi aktywnie uczestniczyć w pracy zespołowej;
- wykazuje odpowiedzialność za wykonanie wspólnego zadania.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie projektuje sposób rozwiązania złożonego konfliktu;
- potrafi przeprowadzić analizę interesów stron;
- proponuje rozwiązania uwzględniające dobro wspólne;
- wykorzystuje techniki negocjacji i mediacji;
- potrafi pełnić konstruktywną rolę lidera lub mediatora w grupie.

---

5. Współczesne społeczeństwo polskie

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia podstawowe cechy społeczeństwa polskiego;
- rozpoznaje podstawowe problemy społeczne;
- zna pojęcia związane ze strukturą społeczną;
- wskazuje przykłady zmian zachodzących w społeczeństwie;
- rozpoznaje podstawowe grupy społeczne.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe cechy społeczeństwa polskiego;
- wyjaśnia pojęcia: struktura społeczna, migracja, starzenie się społeczeństwa, społeczeństwo obywatelskie;
- wskazuje najważniejsze współczesne problemy społeczne;
- wyjaśnia przyczyny wybranych problemów;
- wskazuje podstawowe sposoby przeciwdziałania problemom społecznym.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje zmiany zachodzące w polskim społeczeństwie;
- wyjaśnia przyczyny zmian demograficznych;
- analizuje zjawisko migracji;
- charakteryzuje problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa;
- analizuje nierówności społeczne;
- wskazuje rolę państwa i społeczeństwa obywatelskiego w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje współczesne problemy społeczeństwa polskiego;
- interpretuje dane statystyczne dotyczące społeczeństwa;
- wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między procesami społecznymi;
- porównuje sytuację Polski z sytuacją innych państw;
- ocenia działania podejmowane przez państwo i organizacje społeczne;
- proponuje własne rozwiązania wybranych problemów społecznych.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje wieloaspektowej analizy współczesnego społeczeństwa polskiego;
- samodzielnie interpretuje dane statystyczne i wyniki badań społecznych;
- krytycznie ocenia różne diagnozy problemów społecznych;
- analizuje możliwe konsekwencje zmian demograficznych i społecznych;
- samodzielnie formułuje rekomendacje dotyczące rozwiązywania wybranych problemów;
- potrafi przedstawić wyniki własnej analizy w formie prezentacji, raportu lub wystąpienia.

II. SZKOŁA JAKO WSPÓLNOTA

1. Zasady organizacji szkoły

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- zna podstawowe zasady funkcjonowania szkoły;
- rozpoznaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia;
- wie, czym jest statut szkoły;
- wskazuje podstawowe organy szkoły.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie statutu szkoły;
- charakteryzuje podstawowe prawa i obowiązki ucznia;
- wskazuje kompetencje podstawowych organów szkoły;
- wyjaśnia zasady obowiązujące członków społeczności szkolnej.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje prawa i obowiązki ucznia;
- wyjaśnia relacje między poszczególnymi organami szkoły;
- potrafi znaleźć odpowiednie zapisy w statucie;
- wskazuje możliwości reagowania w przypadku naruszenia praw ucznia.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie interpretuje zapisy dokumentów szkolnych;
- ocenia, czy konkretna sytuacja jest zgodna z prawami ucznia;
- wskazuje właściwą drogę postępowania w przypadku problemu;
- potrafi argumentować swoje stanowisko na podstawie obowiązujących przepisów.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie analizuje dokumenty regulujące funkcjonowanie szkoły;
- potrafi wskazać ewentualne problemy lub niejasności w regulacjach;
- proponuje rozwiązania służące poprawie funkcjonowania społeczności szkolnej;
- potrafi wykorzystać wiedzę prawną i obywatelską w rzeczywistych sytuacjach szkolnych.

---

2. Społeczność szkolna

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia członków społeczności szkolnej;
- zna podstawowe zasady współpracy;
- wskazuje znaczenie wspólnej odpowiedzialności za szkołę.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje społeczność szkolną;
- wyjaśnia role poszczególnych jej członków;
- wskazuje znaczenie dialogu i współpracy;
- rozpoznaje problemy występujące w społeczności szkolnej.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje relacje między członkami społeczności szkolnej;
- wskazuje sposoby rozwiązywania problemów;
- proponuje działania integrujące uczniów;
- wyjaśnia znaczenie aktywnego udziału uczniów w życiu szkoły.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje funkcjonowanie własnej społeczności szkolnej;
- rozpoznaje jej mocne i słabe strony;
- proponuje konkretne działania poprawiające funkcjonowanie szkoły;
- potrafi współpracować przy realizacji inicjatywy szkolnej.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie diagnozuje wybrany problem społeczności szkolnej;
- przygotowuje propozycję rozwiązania;
- angażuje innych uczniów w działanie;
- potrafi zaplanować, przeprowadzić i ocenić inicjatywę na rzecz społeczności szkolnej.

---

3. Samorząd uczniowski

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest samorząd uczniowski;
- zna podstawowe kompetencje samorządu;

- zna podstawowe zasady wyborów do samorządu;
- wskazuje znaczenie aktywności uczniowskiej.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje zasady funkcjonowania samorządu uczniowskiego;
- wyjaśnia jego rolę w szkole;
- zna podstawowe zasady organizowania wyborów;
- wskazuje możliwości wpływania uczniów na życie szkoły.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje kompetencje samorządu;
- wyjaśnia znaczenie demokratycznych wyborów;
- ocenia znaczenie aktywności uczniów;
- potrafi zaproponować inicjatywę samorządową;
- zna sposoby komunikowania potrzeb uczniów władzom szkoły.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje funkcjonowanie samorządu;
- ocenia skuteczność różnych form aktywności uczniowskiej;
- przygotowuje propozycję działania samorządowego;
- potrafi opracować argumentację uzasadniającą potrzebę realizacji inicjatywy;
- aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz szkoły.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie inicjuje lub współtworzy przedsięwzięcie samorządowe;
- potrafi przygotować plan działania;
- angażuje społeczność uczniowską;
- analizuje rezultaty podjętego działania;
- proponuje rozwiązania zwiększające udział uczniów w podejmowaniu decyzji.

III. SAMORZĄD TERYTORIALNY

1. Społeczność lokalna

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie społeczności lokalnej;
- podaje przykłady wspólnot lokalnych;
- wskazuje podstawowe problemy swojej miejscowości.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje społeczność lokalną;
- wyjaśnia znaczenie więzi lokalnych;
- wskazuje instytucje działające w społeczności lokalnej;
- rozpoznaje problemy lokalne.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje problemy własnej społeczności lokalnej;
- wskazuje osoby i instytucje odpowiedzialne za ich rozwiązywanie;
- wyjaśnia znaczenie aktywności mieszkańców;
- proponuje możliwe rozwiązania wybranego problemu.

Ocena bardzo dobra – 5
Uczeń:
- samodzielnie analizuje potrzeby społeczności lokalnej;
- wykorzystuje informacje dotyczące swojej miejscowości;
- ocenia działania władz lokalnych;
- przygotowuje propozycję inicjatywy obywatelskiej.

Ocena celująca – 6
Uczeń:
- przeprowadza samodzielną diagnozę wybranego problemu lokalnego;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- formułuje rekomendacje;
- przygotowuje projekt działania na rzecz społeczności lokalnej.

---

2. Struktura i zadania samorządu terytorialnego

Ocena dopuszczająca – 2
Uczeń:
- wymienia podstawowe szczeble samorządu terytorialnego;
- zna pojęcia: gmina, powiat, województwo;
- rozpoznaje podstawowe organy samorządu.

Ocena dostateczna – 3
Uczeń:
- charakteryzuje gminę, powiat i województwo;
- wyjaśnia podstawowe zadania samorządu;
- rozróżnia organy stanowiące i wykonawcze;
- wskazuje podstawowe źródła dochodów samorządu.

Ocena dobra – 4
Uczeń:
- porównuje kompetencje poszczególnych szczebli samorządu;
- analizuje zadania gminy, powiatu i województwa;
- wyjaśnia znaczenie budżetu samorządowego;
- wskazuje, który organ odpowiada za określone zadanie.

Ocena bardzo dobra – 5
Uczeń:
- analizuje funkcjonowanie samorządu na przykładzie własnej miejscowości;
- interpretuje informacje dotyczące budżetu samorządu;
- ocenia sposób realizacji wybranych zadań publicznych;
- wskazuje możliwości wpływania mieszkańców na decyzje władz lokalnych.

Ocena celująca – 6
Uczeń:
- samodzielnie analizuje funkcjonowanie samorządu lokalnego;
- wykorzystuje dane i dokumenty publiczne;
- ocenia efektywność realizacji wybranych zadań;
- proponuje rozwiązania zwiększające skuteczność działania samorządu.

---

3. Proces decyzyjny w samorządzie
Ocena dopuszczająca – 2
Uczeń zna podstawowe etapy podejmowania decyzji przez organy samorządowe.
Ocena dostateczna – 3
Uczeń:

- wyjaśnia, jak podejmowane są decyzje w samorządzie;
- rozpoznaje podstawowe kompetencje organów;
- wskazuje znaczenie konsultacji społecznych.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje proces podejmowania konkretnej decyzji;
- wskazuje uczestników procesu decyzyjnego;
- wyjaśnia znaczenie konsultacji;
- ocenia możliwości wpływania mieszkańców na decyzje.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje rzeczywisty proces decyzyjny;
- identyfikuje interesariuszy;
- porównuje różne argumenty;
- proponuje sposób zwiększenia udziału mieszkańców w procesie decyzyjnym.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie rekonstruuje i analizuje rzeczywisty proces decyzyjny;
- ocenia jego transparentność i możliwości udziału obywateli;
- formułuje własne rekomendacje;
- potrafi przygotować propozycję obywatelskiego udziału w procesie decyzyjnym.

---

3. Aktywność obywatelska w samorządach

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń wymienia podstawowe formy aktywności obywatelskiej.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe formy aktywności mieszkańców;
- wyjaśnia znaczenie konsultacji społecznych;
- zna ideę budżetu obywatelskiego;
- wskazuje przykłady działań organizacji społecznych.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- porównuje różne formy aktywności obywatelskiej;
- ocenia ich skuteczność;
- analizuje możliwości udziału młodzieży;
- proponuje własną inicjatywę.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie przygotowuje koncepcję inicjatywy obywatelskiej;
- określa jej cel, odbiorców i sposób realizacji;
- potrafi zaplanować działania;
- wskazuje możliwości pozyskania wsparcia.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie projektuje realne działanie obywatelskie;
- przygotowuje harmonogram i plan realizacji;
- potrafi wskazać źródła finansowania;
- angażuje innych uczestników;

- ocenia efekty przeprowadzonego działania.
  Podręcznik szczególnie mocno akcentuje praktyczne działania, m.in. sprawdzanie możliwości uzyskania środków z budżetu obywatelskiego, inicjatyw młodzieżowych czy grantów.

---

4. Młodzież a samorząd

Ocena dopuszczająca – 2
Uczeń zna podstawowe możliwości udziału młodzieży w życiu lokalnym.
Ocena dostateczna – 3
Uczeń:
- wskazuje sposoby angażowania młodzieży;
- wyjaśnia znaczenie młodzieżowych rad;
- zna podstawowe możliwości zgłaszania inicjatyw.

Ocena dobra – 4
Uczeń:
- analizuje możliwości wpływania młodzieży na decyzje lokalne;
- ocenia funkcjonowanie wybranych form reprezentacji młodzieży;
- proponuje inicjatywę odpowiadającą potrzebom młodych ludzi.

Ocena bardzo dobra – 5
Uczeń:
- samodzielnie analizuje możliwości aktywności młodzieży w swojej miejscowości;
- potrafi wskazać instytucje, do których można skierować inicjatywę;
- przygotowuje projekt działania młodzieżowego;
- argumentuje potrzebę jego realizacji.

Ocena celująca – 6
Uczeń:
- samodzielnie inicjuje lub projektuje działanie skierowane do młodzieży;
- potrafi zdiagnozować potrzeby młodych mieszkańców;
- przygotowuje propozycję współpracy z władzami lokalnymi;
- wykazuje się rzeczywistą aktywnością obywatelską.

---

5. Obywatel w urzędzie

Ocena dopuszczająca – 2
Uczeń:
- wie, czym jest urząd;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje spraw urzędowych;
- zna podstawowe prawa obywatela w kontaktach z administracją.

Ocena dostateczna – 3
Uczeń:
- wyjaśnia podstawowe zasady kontaktu z urzędem;
- wie, gdzie można załatwić określone sprawy;
- potrafi znaleźć podstawowe informacje na stronie urzędu;
- zna podstawowe zasady składania wniosków.

Ocena dobra – 4
Uczeń:
- samodzielnie wyszukuje informacje potrzebne do załatwienia sprawy;
- analizuje procedurę administracyjną;
- potrafi przygotować prosty wniosek;

- zna podstawowe możliwości odwołania się od decyzji.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje procedurę administracyjną;
- korzysta z elektronicznych usług publicznych;
- potrafi przygotować dokumentację potrzebną do załatwienia sprawy;
- wskazuje prawa obywatela w kontakcie z administracją;
- potrafi ocenić prawidłowość przebiegu procedury.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie rozwiązuje problem wymagający kontaktu z administracją;
- analizuje właściwe przepisy i dokumenty;
- potrafi wskazać właściwą drogę postępowania;
- przygotowuje komplet informacji potrzebnych do załatwienia sprawy;
- potrafi wyjaśnić innym, jak skutecznie korzystać z usług publicznych.

IV. POLSKA PAŃSTWEM DEMOKRATYCZNYM

1. Demokracja i jej zasady

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje pojęcie demokracji;
- wymienia podstawowe zasady demokracji;
- rozpoznaje podstawowe cechy państwa demokratycznego;
- zna znaczenie zasady suwerenności narodu;
- wskazuje znaczenie wyborów dla funkcjonowania demokracji;
- rozpoznaje podstawowe prawa i wolności obywatelskie.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia podstawowe zasady demokracji;
- charakteryzuje demokrację bezpośrednią i przedstawicielską;
- wyjaśnia znaczenie suwerenności narodu;
- wyjaśnia znaczenie pluralizmu politycznego;
- wskazuje znaczenie większości oraz ochrony praw mniejszości;
- podaje przykłady demokratycznych sposobów podejmowania decyzji.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- porównuje demokrację bezpośrednią i przedstawicielską;
- analizuje znaczenie pluralizmu politycznego;
- wyjaśnia relację między wolą większości a prawami mniejszości;
- wskazuje zagrożenia dla demokracji;
- analizuje znaczenie aktywności obywatelskiej dla funkcjonowania demokracji;
- ocenia znaczenie wolnych wyborów.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- dokonuje pogłębionej analizy zasad demokratycznego państwa;
- wyjaśnia zależności między demokracją, prawami człowieka i państwem prawa;
- analizuje przykłady zagrożeń dla demokracji;

- ocenia znaczenie aktywnego uczestnictwa obywateli;
- potrafi argumentować własne stanowisko dotyczące funkcjonowania demokracji.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie dokonuje wieloaspektowej oceny funkcjonowania demokracji;
- analizuje współczesne zagrożenia dla demokracji;
- porównuje różne modele demokracji;
- wykorzystuje informacje z różnych źródeł;
- formułuje własne rekomendacje dotyczące wzmacniania demokracji i aktywności obywatelskiej.

2. Konstytucja RP i państwo prawa

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest konstytucja;
- zna znaczenie Konstytucji RP;
- rozpoznaje Konstytucję jako najwyższy akt prawny;
- wymienia podstawowe zasady państwa prawa;
- zna pojęcie legalizmu.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie Konstytucji RP;
- charakteryzuje podstawowe zasady ustrojowe państwa;
- wyjaśnia zasadę nadrzędności Konstytucji;
- wskazuje znaczenie legalizmu;
- wyjaśnia, dlaczego władza publiczna musi działać na podstawie prawa.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje znaczenie Konstytucji dla obywatela;
- interpretuje proste przepisy konstytucyjne;
- wyjaśnia zasadę państwa prawa;
- analizuje relację między prawami obywatela a obowiązkami państwa;
- wskazuje konsekwencje naruszania zasad konstytucyjnych.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje wybrane przepisy Konstytucji RP;
- ocenia ich znaczenie dla codziennego życia obywatela;
- dostrzega związki między zasadami konstytucyjnymi;
- potrafi rozwiązać problem prawny na podstawie odpowiednich przepisów.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje pogłębionej analizy konstytucyjnych zasad ustroju RP;
- porównuje rozwiązania ustrojowe Polski z rozwiązaniami innych państw demokratycznych;
- krytycznie analizuje przypadki konfliktu wartości konstytucyjnych;
- samodzielnie formułuje wnioski dotyczące znaczenia Konstytucji dla ochrony praw obywatelskich.

---

3. Wybory i udział obywateli w życiu publicznym

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie wyborów;
- wymienia podstawowe zasady wyborów;
- zna pojęcie czynnego i biernego prawa wyborczego;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje wyborów w Polsce.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe zasady prawa wyborczego;
- wyjaśnia znaczenie udziału obywateli w wyborach;
- rozróżnia czynne i bierne prawo wyborcze;
- wyjaśnia znaczenie tajności głosowania;
- zna podstawowe etapy procesu wyborczego.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje znaczenie poszczególnych zasad wyborczych;
- wyjaśnia mechanizmy wyborcze;
- analizuje znaczenie frekwencji wyborczej;
- ocenia znaczenie świadomego udziału w wyborach;
- potrafi krytycznie analizować informacje dotyczące wyborów.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- interpretuje wyniki wyborów i dane dotyczące frekwencji;
- analizuje różne systemy wyborcze;
- ocenia ich wpływ na reprezentację polityczną;
- rozpoznaje próby manipulowania wyborcami;
- potrafi uzasadnić znaczenie świadomego udziału w wyborach.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- porównuje system wyborczy Polski z rozwiązaniami innych państw;
- analizuje wpływ systemu wyborczego na wyniki i reprezentację;
- samodzielnie ocenia kampanię wyborczą;
- krytycznie analizuje sondaże i przekazy wyborcze;
- formułuje rekomendacje dotyczące zwiększania świadomego uczestnictwa obywateli.

---

4. Społeczeństwo obywatelskie

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje społeczeństwo obywatelskie;
- wymienia podstawowe formy aktywności obywatelskiej;
- rozpoznaje organizacje pozarządowe;
- wskazuje przykłady wolontariatu.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje społeczeństwo obywatelskie;
- wyjaśnia rolę organizacji pozarządowych;
- wskazuje znaczenie wolontariatu;
- wymienia podstawowe formy partycypacji obywatelskiej.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje znaczenie społeczeństwa obywatelskiego dla demokracji;
- porównuje różne formy aktywności obywatelskiej;
- ocenia znaczenie organizacji społecznych;
- wskazuje sposoby rozwiązywania problemów społecznych poprzez działania obywatelskie.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje konkretne przykłady aktywności obywatelskiej;
- ocenia skuteczność działań społecznych;
- potrafi zaproponować rozwiązanie wybranego problemu;
- planuje podstawowe działania obywatelskie;
- aktywnie uczestniczy w pracy zespołowej.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie projektuje działanie obywatelskie;
- diagnozuje problem społeczny;
- określa jego przyczyny i możliwe rozwiązania;
- przygotowuje plan działania i sposób oceny jego efektów;
- potrafi zainteresować innych rozwiązaniem problemu.

---

6. Media, informacja i opinia publiczna

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia podstawowe rodzaje mediów;
- wyjaśnia pojęcie opinii publicznej;
- rozróżnia informację i opinię;
- wskazuje podstawowe źródła informacji.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe funkcje mediów;
- wyjaśnia znaczenie mediów dla demokracji;
- rozpoznaje podstawowe formy manipulacji;
- wyjaśnia pojęcie dezinformacji;
- wskazuje znaczenie weryfikowania informacji.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje przekazy medialne;
- rozpoznaje manipulację i dezinformację;
- porównuje informacje przedstawiane przez różne media;
- ocenia wiarygodność źródeł;
- wyjaśnia znaczenie niezależności mediów.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- krytycznie analizuje przekazy medialne;
- identyfikuje techniki manipulacji;
- weryfikuje informacje w kilku źródłach;
- analizuje wpływ mediów społecznościowych na opinię publiczną;

- potrafi uzasadnić ocenę wiarygodności informacji.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie przeprowadza analizę medialną wybranego problemu;
- porównuje przekazy różnych źródeł;
- wykrywa mechanizmy dezinformacji;
- analizuje wpływ algorytmów, mediów społecznościowych i baniek informacyjnych;
- przygotowuje własny, rzetelny materiał informacyjny.

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
d) projekty społeczne lub badawcze, udział w dyskusjach/debatach
e) zangażowanie się w proponowane przez nauczyciela aktywności zakładające pracę w grupach,
f) formułowanie i wyrażanie własnej opinii na wybrane tematy.
g) Działania obywatelskie:

-min. 4 działania obywatelskie w ciągu 2 lat nauki w ciągu 3 lat w technikum,

-działania obywatelskie dotyczą różnych kręgów wspólnoty,

- dokumentowanie działań obywatelskich powinno odbywać się w taki sposób, aby możliwe było późniejsze zaprezentowanie ich efektów klasie lub nauczycielowi,

-rekomendowane jest portfolio,

-temat działania powinien zostać ustalony z nauczycielem przed podjęciem pracy.

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 3 „plusy” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie

rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen
Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.